

Aluehallitus 09.10.2023 § 151

§ 151

Palvelustrategian hyväksyminen (AV)

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Ohrankämmen Karoliina
Vehmas Nico
Syrjänen Markus
Moisala Jarno
Markkanen Kimmo
Pälve Matias
Ihamäki Veli-Pekka

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. hyväksyä liitteenä olevan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelustrategian ja
2. merkitä tiedoksi liitteenä olevan palvelustrategianeuvottelujen yhteenvetopöytäkirjan.

Käsittely

1. varapuheenjohtaja Guzenina poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 13.01.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Aluevaltuusto hyväksyi hyvinvointialueen strategian 25.10.2022 § 69, joka määrittää hyvinvointialueen arvot, pitkän aikavälin linjaukset ja päämäärät.

Palvelustrategia toimeenpanee hyvinvointialueen strategiaa ja tarkentaa etenemisen vaiheita. Palvelustrategia luo strategian ohella yhteisen toiminnan ja muutoksen läpiviennin peruspilarin, jolla varmistetaan hyvinvointialueen toiminnan ja talouden kestävä tulevaisuus. Sisältö päivitetään valtuustokausittain ja etenemistä seurataan osana osavuositarkastusraportointia. Palvelustrategia koostuu strategiaa tukevista yhteisistä palveluiden järjestämisestä ohjaavista periaatteista, koko toiminnalle yhteisistä tavoitteista ja palvelualuekohtaisista suunnitelmista. Palvelustrategian eri kokonaisuuksien toimeenpanosta päätetään hallintosäännön määrittämin päätösvaltuuksin.

Valmistelun eteneminen

Palvelustrategian valmistelu käynnistettiin strategian hyväksynnän jälkeen nykytila-analyysien valmistelulla. Aluehallitus käynnisti palvelustrategian valmisteluprosessin 30.1.2023 § 6, jonka jälkeen aluehallitus on valvonut ja evästännyt valmistelua kokouksissa ja työpajoissa. Vuoden 2023 aikana palvelustrategiaa on käsitelty ja työstetty lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten kaikkien kokousten yhteydessä. Luottamushenkilöille järjestettiin yhteinen palvelustrategiaseminaari

30.5.2023, jossa käytiin läpi nykytilan keskeisimpiä huomioita ja työstettiin palvelustrategian keskeisimpiä osa-alueita yhdessä pienryhmissä.

Aluehallitus ja aluevaltuuston neuvottelutoimikunta käsittelivät palvelustrategialuonnosta ja evästivät jatkovalmistelua yhteisessä päiväkoulussa 21.8.2023. Tämän jälkeen palvelustrategialuonnosta lautakunnat käsittelivät palvelustrategialuonnosta työpajoissaan tulevaisuus- ja kehittämislautakunta 28.8.2023, palvelut ja resurssit - lautakunta 29.8.2023, kansalliskielilautakunta 30.8.2023 ja valmius- ja turvallisuuslautakunta 31.8.2023. Lautakunnat korostivat työpajoissaan erityisesti seuraavia teemoja (kuvattu tarkemmin oheismateriaalissa 14): palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden varmistaminen, digipalveluiden kehittäminen niin, että otetaan huomioon asukkaiden erilaiset valmiudet käyttää palveluita ja tarpeet, palvelujen verkoston kehittäminen koko alueen tarpeisiin vastaten, yhteistyön kuntien ja järjestöjen kanssa sekä kaksikielisyyden turvaaminen palveluiden suunnittelussa ja järjestämisessä. Edellä mainittujen käsittelyjen pohjalta on tehty seuraava versio palvelustrategialuonnoksesta, jonka aluehallitus antoi 11.9.2023 § 127 aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan käsiteltäväksi. Neuvottelutoimikunta käsitteli palvelustrategialuonnosta kokouksissaan 19.9., 25.9. ja 26.9.

Palvelustrategian osallisuustyössä hyvinvointialueen asukkaat, henkilöstön, luottamushenkilöt ja keskeisimmät kumppanit kutsuttiin mukaan suunnittelemaan palvelustrategiaa. Osallisuustyön tavoitteena oli tarjota yhteiseen suunnitteluun osallistumisen mahdollisuus mahdollisimman monelle.

Osallisuuden varmistaminen

Asukkaiden, asiakkaiden, henkilöstön ja vaikuttamistoimielinten osallisuus

Palvelustrategian osallisuustyössä hyvinvointialueen asukkaat, henkilöstö, luottamushenkilöt ja keskeisimmät kumppanit kutsuttiin mukaan suunnittelemaan palvelustrategiaa. Osallisuustyön tavoitteena oli tarjota yhteiseen suunnitteluun osallistumisen mahdollisuus mahdollisimman monelle.

Henkilöstön ja asukkaiden osallisuustyön kulmakivenä toimi sähköinen Hyvinvointialuepeli eli pelillistetty kysely. Hyvinvointialueen palveluja käyttävien asukkaiden haastatteluihin osallistui yli sata henkilöä, joiden oma tai läheisten palvelujen tarve oli korostunut. Osa asukkaista osallistui kirjoittamalla ideoita sähköiselle lomakkeelle. Yksinomaan lapsille ja nuorille tarkoitettuja suunnitteluosallisuuden keinoja olivat nuorten kanssa työskentelevien ammattilaisten, kuten opettajien järjestämät Tulevaisuuden hyvinvointi -työpajat.

Hyvinvointialueen henkilöstön osallistuminen tulevaisuuden palvelujen kehittämiseen nähtiin erityisen tärkeäksi. Henkilöstölle järjestettiin Teams-etätyöpajoja eli "Paljua" (PALvelustrateginen JUttutuokio, ruots. Servicestrategisk pratstund). Lisäksi joukko Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella toimivia sosiaali- ja terveydenhuollon alan järjestöjä ja yrityksiä kutsuttiin kesäkuussa 2023 yhteiseen työpajaan, jossa perehdyttiin ennakointidialogin keinoin hyvinvointialueen keskeisiin haasteisiin ja niiden ratkaisuihin.

Palvelujen saatavuutta tuli asukkaiden ja henkilöstön mielestä parantaa. Tämä tarkoittaisi vastaajien mielestä esimerkiksi lyhyempiä odotusaikoja ja laajempia aukioloaikoja. Mahdollisuus asioida tutun ammattilaisen kanssa koettiin tärkeäksi osaksi palveluja. Enemmistö sähköisen Hyvinvointialuepelin vastaajista toivoisi lisää sähköisiä yhteydenottokanavia ja olisi valmis käyttämään niitä. Palvelusetelin käytön laajentamista toivoi yli 70 prosenttia sähköisen kyselyn vastaajista. Lähes puolet kyselyn vastaajista oli täysin samaa mieltä siitä, että vanhempien tulisi ottaa jatkossa enemmän vastuuta omien lastensa hyvinvoinnista. Keskeisimmät osallisuustyön löydökset nostettiin esille palvelustrategiadokumenttiin.

Palvelustrategialuonnos oli lausuntokierroksella hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimissä 22.8.-18.9.2023. Kaikki vaikuttamistoimielimet antoivat lausuntonsa palvelustrategialuonnoksesta. Lausunnot ovat oheismateriaalina.

Nuorisovaltuusto korosti lausunnossaan 12.9.2023 § 44 erityisesti sitä, että palveluiden kehittämisessä tulee löytää ratkaisua yhteistyössä kuntien kanssa oppimistulosten heikentymiseen, mielen hyvinvoinnin haasteisiin, alaikäisten lisääntyneeseen rikolliseen oireiluun ja hyvinvoinnin polarisoitumista alueella. Vammaisneuvosto korosti lausunnossaan 13.9.2023 § 64, että palveluiden kehittämisessä tulee löytää ratkaisuja yhdenvertaisuuden, esteettömyyden, palveluiden saavutettavuuden ja kansalliskielten aseman vahvistamiseen ja turvaamiseen. Vanhusneuvosto korosti lausunnossaan 14.9.2023 § 46, että palveluiden kehittämisessä tulee löytää ratkaisuja ennaltaehkäisyyn, kustannustehokkaiden ja vaikuttavien palveluiden, palveluiden pitkäjänteiseen kehittämiseen, esteettömyyden, saatavuuden ja kansalliskielten aseman vahvistamiseen ja turvaamiseen sekä kalliiden hoitajaksojen vähentämiseen (kuvattu tarkemmin oheismateriaaleissa 11-14). Vaikuttamistoimielinten lausunnot toimitettiin palvelustrategianeuvotteluihin aluevaltuuston neuvottelutoimikunnalle.

Alueen kuntien, järjestöjen ja yritysten osallisuus

Palvelustrategialuonnos oli lausuntokierroksella Länsi-Uudenmaan alueen kunnissa 22.8.-18.9.2023. Kaikki kunnat toimittivat lausunnot palvelustrategiasta. Lausunnot ovat oheismateriaalina.

Kunnat korostivat lausunnoissaan erityisesti, että palvelustrategiassa tulisi näkyä selkeämmin yhteistyön rakenteet ja tavoitteet seuraaville teemoille: työllisyyden sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, hyvinvointialueen toimitilasuunnittelun toteuttaminen niin, että kuntien elinvoima säilyy, maahanmuutto ja kotouttaminen sekä varautuminen ja alueen turvallisuus (kuvattu tarkemmin oheismateriaaleissa 1-10 ja 14).

Kuntien lausunnot toimitettiin palvelustrategianeuvotteluihin aluevaltuuston neuvottelutoimikunnalle. Palvelustrategialuonnosta muokattiin ja päivitettiin erityisesti kuntien ja järjestöjen yhteistyön vahvistamisen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, palvelujen verkoston kehittämisen, kansalliskielten vahvistamisen ja asiakaslähtöisten palveluiden kehittämisen osalta.

Lisäksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella toimivia sosiaali- ja terveydenhuollon alan järjestöjä ja yrityksiä kutsuttiin kesäkuussa 2023 yhteiseen työpajaan, jossa perehdyttiin ennakointidialogin keinoin hyvinvointialueen keskeisiin haasteisiin ja niiden ratkaisuihin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 11 § mukaan on hyvinvointialueen laadittava taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia osana hyvinvointialuestrategiaa. Hyvinvointialueesta annetun lain 22 § mukaan on aluevaltuuston tehtävänä päättää mm. hyvinvointialuestrategiasta. Em. säännökset huomioiden on aluevaltuuston tehtävänä päättää palvelustrategiasta.

Liitteet

- 1 Palvelustrategialuonnos
- 2 Valtuustoryhmien välisten palvelustrategia- ja palvelutasopäätösneuvottelujen yhteenvetopöytäkirja 26.9.2023, allekirjoitettu

Oheismateriaali

- Espoon kaupungin lausunto palvelustrategialuonnoksesta, KH 18.9.2023 § 237
- Hangon kaupungin lausunto palvelustrategialuonnoksesta, KH 19.9.2023 § 225
- Ingå kommuns utlåtande gällande utkast till servicestrategi, kommundirektörens beslut 15.9.2023 § 7
- Karkkilan kaupungin lausunto palvelustrategialuonnoksesta, KH 18.9.2023 § 226
- Kauniaisten kaupungin lausunto palvelustrategialuonnoksesta, KH 4.9.2023 § 135
- Kirkkonummen kunnan lausunto palvelustrategialuonnoksesta, KH 11.9.2023 § 278
- Lohjan kaupungin lausunto palvelustrategialuonnoksesta, KH 18.9. § 330
- Raaseporin kaupungin lausunto palvelustrategialuonnoksesta, KH 11.9.2023 § 333
- Siuntion kunnan lausunto palvelustrategialuonnoksesta, KH 11.9.2023 §174
- Vihdin kunnan lausunto palvelustrategialuonnoksesta, KH 18.9.2023 § 204
- Nuorisovaltuuston lausunto palvelustrategialuonnoksesta, 12.9.2023 § 44
- Vammaisneuvoston lausunto palvelustrategialuonnoksesta, 13.9.2023 § 64
- Vanhusneuvoston lausunto palvelustrategialuonnoksesta, 14.9.2023 § 46
- Yhteenveto Länsi-Uudenmaan kuntien ja vaikuttamistoimielinten lausunnoista
- Muistiot lautakuntien palvelustrategiaa käsittelevistä työpajoista sekä valmius- ja turvallisuuslautakunnan palvelutasopäätöskäsittelystä
- Kooste palvelustrategian osallisuustyön tuloksista

Tiedoksi

Päätöshistoria

Aluehallitus 11.09.2023 § 127

§ 127

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää

1. merkitä tiedoksi palvelustrategialuonnoksen ja

2. antaa palvelustrategialuonnoksen aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan käsiteltäväksi.

Käsittely**Päätös**

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Aluehallitus ja aluevaltuuston neuvottelutoimikunta käsitelivät palvelustrategialuonnosta ja evästivät jatkovalmistelua yhteisessä päiväkoulussa 21.8.2023.

Tämän jälkeen palvelustrategialuonnosta ovat työpajoissaan käsitelleet tulevaisuus- ja kehittämislautakunta 28.8.2023, palvelut ja resurssit - lautakunta 29.8.2023, kansalliskielilautakunta 30.8.2023 ja valmius- ja turvallisuuslautakunta 31.8.2023.

Em. käsittelyjen pohjalta on tehty seuraava versio palvelustrategialuonnoksesta, josta aluevaltuuston neuvottelutoimikunta neuvottelee 19.9.2023 alkaen käynnistyvissä palvelustrategianeuvotteluissa.

Palvelustrategialuonnos on parhaillaan lausuntokierroksella hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimissä ja Länsi-Uudenmaan kunnissa. Vaikuttamistoimielinten ja kuntien lausunnot on pyydetty 18.9.2023 mennessä. Neuvotteluvaiheessa huomioidaan lausuntokierroksella saatu palaute.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Päätöshistoria

Aluehallitus 19.06.2023 § 96

§ 96

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää merkitä tiedoksi annetun tilannekatsauksen.

Käsittely

Yksikön päällikkö Ohrankämmen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 12.59.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Hallintosäännön 41 § mukaan aluehallitus vastaa aluevaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Aluehallitukselle on tuotu tilannekatsaus palvelustrategian ja palvelutasopäätöksen valmistelun etenemisestä hyvinvointialuejohtajan tilannekatsauksessa aluehallituksen kokouksissa ja päiväkouluissa kevään 2023 aikana.

Palvelustrategian ja palvelutasopäätöksen valmistelua on käsitelty ja jatkotyöstetty lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten työpajoissa. Lisäksi aiheesta järjestettiin luottamushenkilöseminaari 9.6.2023.

Toimielinten ja luottamushenkilöseminaarin koosteet palvelustrategian ja palvelutasopäätöksen jatkoevästyksestä on kuvattu tarkemmin oheismateriaalissa.

Liitteet Oheismateriaali Tiedoksi Päätöshistoria

Aluehallitus 20.03.2023 § 36

§ 36

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää

1. merkitä tiedoksi annetun tilannekatsauksen ja
2. antaa evästyttä palvelustrategian ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen valmisteluun.

Käsittely

Jäsen Pajuoja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 13.44.

1. varapuheenjohtaja Räsänen ja aluevaltuuston 3. varapuheenjohtaja Guzenina poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 13.47.

Jäsen Vehmanen oli poissa kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 13.57-14.00.

Digipalvelujohtaja Kuukka, talousjohtaja Rajahalme ja nuorisovaltuuston edustaja Suominen poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 13.57.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Hallintosäännön 41 § mukaan aluehallitus vastaa aluevaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Aluehallitukselle on esitelty 6.3. iltakoulussa hyvinvointialueen nykytilaa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen arviointiraportin havaintojen perusteella. Aluehallitusta pyydetään evästämään kokouksessa palvelustrategian ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen jatkovalmistelua THL:n nykytilaraportin ja 25.10.2022 hyväksytyyn hyvinvointialueen strategian linjausten ja päämäärien pohjalta.

Aluehallitukselle on tuotu tilannekatsaus palvelustrategian etenemisestä hyvinvointialuejohtajan tilannekatsauksessa 27.2. kokouksessa.

Liitteet **Oheismateriaali** **Tiedoksi** **Päätöshistoria**

Aluehallitus 30.01.2023 § 6

§ 6

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää

1. merkitä tiedoksi annetun tilannekatsauksen;
2. käynnistää Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelustrategian valmisteluprosessin ja
3. käynnistää Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätöksen valmisteluprosessin.

Käsittely

1. varapuheenjohtaja Räsänen oli poissa kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 12.25-12.28.

Aluevaltuuston 3. varapuheenjohtaja Guzenina saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 12.27.

Tämän asian käsittelyn aikana pidettiin kokoustauko klo 12.32-12.46.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettu lain 11 § edellyttää hyvinvointialuetta laatimaan taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten hyvinvointialueen palvelustrategian. Palvelustrategiassa hyvinvointialueen tulee päättää järjestämisvastuulleen kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet. Lisäksi hyvinvointialue asettaa palvelustrategiassa tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus.

Pelastustoimen järjestämislain 3 § mukaan pelastustoimen palvelutason tulee vastata kansallisia, alueellisia ja paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia ja muita uhkia. Palvelutasoa määriteltäessä on otettava huomioon myös toiminta valmiuslain 3 §:ssä tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja niihin varautuminen. Palvelutasopäätöstä tehtäessä on otettava huomioon myös valtioneuvoston vahvistamat valtakunnalliset strategiset tavoitteet. Päätökseen tulee myös sisältyä suunnitelma palvelutason kehittämisestä.

Päätöksenteko ja valmistelun prosessi

Palvelustrategiasta ja pelastustoimen palvelutasopäätöksestä päättää aluevaltuusto.

Viranhaltijavalmistelua johtaa hyvinvointialuejohtaja ja valmistelua ohjaa hyvinvointialueen johtoryhmä.

Prosessiin osallistuvat hyvinvointialueen asukkaat, henkilöstö, lautakunnat, vaikuttamistoimielimet sekä alueella toimivat yritykset, järjestöt ja muut keskeiset sidosryhmät. Aluevaltuusto ja aluehallitus pidetään ajan tasalla valmistelun aikana mm. hyvinvointialuejohtajan katsauksessa aluevaltuuston ja aluehallituksen kokousten ajankohtaisissa asioissa.

Tavoiteaikatauluna on, että aluevaltuusto hyväksyy palvelustrategian ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen loka-marraskuussa. Palvelustrategiaprosessin ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen alustava valmisteluprosessin aikataulu esitellään kokouksessa.

Valmistelun periaatteet ja eteneminen

Palvelustrategia koskee hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Pelastustoimen palvelutasopäätösten valmistelu tapahtuu rinnakkaisprosessina.

Palvelustrategia sisältää:

- Nykytila-analyysin väestön palvelutarpeista, palveluiden järjestämisestä sekä kuvauksen hyvinvointialueen nykyisistä resursseista ja rahoituksen tilasta;

- Yhteiset linjaukset ja päämäärät palvelujen järjestämiseksi ja
- Tavoitteet sekä palvelualuekohtaiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

Palvelustrategian valmistelussa huomioidaan lainsäädännön mukaisesti hyvinvointialuestrategia, sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet, hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus.

Palvelustrategia toimeenpanee ja tarkentaa hyvinvointialuestrategiassa määritettyjä linjauksia ja päämääriä palvelujen järjestämiselle. Lisäksi huomioidaan erityisesti perustason palvelujen turvaaminen, integraation varmistaminen, digitalisaation hyödyntäminen ja kustannusvaikuttavuus.

Pelastustoimen järjestämislaki edellyttää, että pelastustoimen palvelut on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne voidaan hoitaa mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla ja että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti.

Palvelutasopäätös sisältää linjaukset seuraavista osakokonaisuuksista:

- painopisteet ja strategiset päämäärät;
- tarpeen, määrän ja laadun määrittäminen;
- tuottamistavan valinta;
- tuottamisen ohjaus ja valvonta;
- jatkuvan riskien hallinnan menetelmät;
- tuottamisen järjestelyt häiriötilanteissa ja
- tuottamisen järjestelyt poikkeusoloissa.

Liitteet
Oheismateriaali
Tiedoksi
Päätöshistoria